

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

-
- 3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.
 - 4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa. Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa. Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja **kartoitetaan olemassa oleva tieto** (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvioinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. **Kerätään puuttuva tieto** (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta **ratkaisuvaihtoehtojen punninta**, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. **Tuotetaan suositukset** jatkovalmistelua varten ja **raportoidaan arvioinnin tuloksista** päätöksentekoaikavälillä

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:	x
Toteutusvaihtoehto 1	
Toteutusvaihtoehto 2	
Toteutusvaihtoehto 3	
Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:	
Arvioitu päätösaikataulu:	
Valmistelijat:	

Valitse vaikutusten ennakkoarvointikohteet

Kun kohde on tehty - valmiiksi = true - ei ole tehty = false

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä	false
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☒ Kyllä	false
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☒ Kyllä	false
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä	false
5. Ympäristö	☒ Kyllä	false
6. Yritykset	☒ Kyllä	false

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Selite

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Selite

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

	Selite
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

	Selite
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

	Selite
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

	Selite
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

	Selite
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

	Selite
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Selite	
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

1.10 Jokin muu, mikä?

Selite	
Lapset	
Työikäiset	
Ikäihmiset	

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä**

☐ Kyllä

☐ Ei

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

2. VAMMAISET HUOMIOIDEN ERI VAMMAISRYHMÄT

2.1 KUULOVAMMAISET

Selite	
Saavutettavuus ja esteettömyys	
Tilojen suunnittelu	
Tulkkaus	
Opastus	
Jokin muu, mikä?	

2.2 NÄKÖVAMMAISET

	Selite
Saavutettavuus ja esteettömyys	
Tilat	
Liikkuminen	
Opastus	
Jokin muu, mikä?	

2.3 FYYSISESTI TOIMINTARAJOITTEISET JA MUUT VAMMAISET

	Selite
Asuminen	(mm. erilaiset tukimuodot)
Liikkuminen	(mm. turvallisuus, itsenäisyys)
Tilat	(mm. esteettömyys, valaistus)
Opastus	(mm. kartat ja ohjekyltit, selkokieli)
Jokin muu, mikä?	

Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä

☐ Kyllä

☐ Ei

Vammaisvaikutusten johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Selite	
Palvelujen tuottamis- ja järjestämisvastuun muutokset, toimintatavan muutos	
Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat	
Henkilöstön määrä ja asema	
Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat	
Jokin muu, mikä?	

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Selite	
Kaupungin menot ja tulot	
Investoinnit	
Velkaantuminen	
Tuottavuus ja tuloksellisuus	
Jokin muu, mikä?	

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

5. YMPÄRISTÖ

Selite	
Ihmisten elinympäristö ja viihtyvyys	
Maaperä, vesistöt, luonnon monimuotoisuus, ilmasto	
Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö	
Jokin muu, mikä?	

Ympäristövaikutusten johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

6. YRITYKSET

Selite**Yritysten tavoitettavuus**

(esim. asiakkaiden, henkilökunnan, raaka-
aineiden ja lopputuotteiden näkökulmasta sekä
logistiikan näkökulmasta)

Asiakkuudet

(esim. asiakkuuksien määrä)

**Työvoiman saatavuus ja
uusien työpaikkojen
muodostuminen****Yritysten talous ja kasvu**

(esim. uusien yritysten sijoittuminen, uudet
liiketoimintamahdollisuudet, yritysten välinen
kilpailu)

**Yritysten
osallistumismahdollisuudet
palvelun tuottamisessa****Jokin muu, mikä?**

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä**

☐ Kyllä

☐ Ei

6. Yritysvaikutusten johtopäätökset

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

09.01.2023

Nimi

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

Haluatko ennakkoarvioinnista kopion itsellesi?

Mikäli haluat itsellesi kopion tekemästäsi ennakkoarvioinnista, paina "PDF" -painiketta oikeasta alalaidasta. Järjestelmä muodostaa lomakkeesta pdf-tiedoston, jonka voit tallentaa koneellesi.

Tämän jälkeen paina "Valmis - Lähetä" -painiketta, niin lomake lähtee liitteineen annettuun sähköpostiosoitteeseen.